

A belvárosi királyi bérpalota története

Jövő Városáért-díj a felújításért – visszakertült az átrium, amely őfelsége akaratából épült

A Párisi udvar és a Klotild-palota szomszédságában, a Ferenciek tere 2. szám alatt álló társasház 1901-es ünnepélyes átadásáról a közvéleményt így tájékoztatták: „egyenesen a király akaratából épült azzal a céllal, hogy az udvar Budapest szépítéséhez tetemesen hozzájáruljon. Ha majd a jövő évben megnyílik az új híd, ha a hatalmas Kerepesi utat és a Kossuth Lajos utcát e hídon állt villamospár fogja összekötni a budai részekkel, ha ezen az útvonalon a közlekedők ezrei fognak föl és alá hullámszni, akkor fog teljes pompájában érvényesülni a Királyi bérpalota ...”

A Habsburg-család adminisztrációjának szánt épületet Korb Flóris Nándor és Giergl Kálmán világhírű építész tervezte, s Róth Miksa üvegművész, valamint Jungfer Gyula műlakatos alkotásai tették egyedivé. Az azóta eltelt egy évszázad alatt a szecessziós ház 1918-ban, majd 1945-ben is jelentősen megromlott, a 2000-es években azonban végre újra kezdi visszanyerni régi fényét Rádus Tamás közös képviselőnek köszönhetően, akit májusban nagy meglepetés ért. A Belváros–Lipótváros önkormányzata által alapított Jövő Városáért-díjat idén először ítelték oda három olyan személynek, akik különösen sokat tettek az elmúlt időszakban mikroköznyezetükért. A díjat a Belvárosi Fesztiválon adták át.

– Nem számítottam ilyen elismerésre, s jólesett, hogy a díjátadás után pár lakó gratulált az esti világításában fürdő, felújított átriumunk alatt, s én ezt a kis spontán összefüggést tekintem megújult házunk ünnepélyes átadásának. A díjjal járó háromszázezer forintot a ház további megújulásába fordítom – mondja Rádus Tamás, akinek szülei, sőt nagyszülei is ebben a házban laktak, tehát gyerekként itt hancúrozott a gangon.

Talán ennek köszönhető, hogy az egykor elektronikai műszerészként végzett fiatalemberben szép lassan érlelődött meg a gondolat, kár lenne a teljes enyészetnek átadni az egykor gyönyörű bérházat, amely oly nagy, hogy régen három viceházmestere is volt. A közös képviselő 1998-as megválasztásakor a díszudvaron állványerdő takarta el a fényt, a világítást 5 db villanykörte

Fotók: Dósi Imre

Mindenki meggyőződhet róla, tényleg nagy kár lett volna a teljes enyészetnek átadni az egykor gyönyörű bérházat

szolgáltatta, a földetlen elektromos hálózatban toldozgatott vezetékek árvalkódtak. Nyolc udvari ajtóból mindössze két utcai működött, három hiányzott, liftojtok helyett kerítésrács állt. A falakon málladoztak a festékrétegek, a postaládák szinte az ember kezében maradtak, a lakók névsorában többen már elhaláloztak, a kapualjakat egyesek könnyítésre használták. Még abban az évben 2

Még abban az évben 2 utcányi, valamint 10 konténernyi 100 éves sített és lomot takarítottak ki a pinchehelyiségekből, hogy csatornacserét hajthassanak végre. Helyreállítják az eltűnt egyedi lépcsőházi és bejárati ajtókat, felújítják a liftelőtereket és az ólomüvegeket, megtisztítják a padlást. Víz- és csatorna-nyomvonalterv készül. A következő két évben véglegesen megszüntetik a védőállványzatot, s helyére kerül a ház díszje, a belső udvari üvegtető, melyre az V. kerületi önkor-

mányzat 20 millió forint támogatást szavaz meg az életveszélyesen omló Falconier-üvegtéglák miatt. Hiszen „egyik nagy szépsége a palotának az udvart helyettesítő, üvegtáblával fedett csarnok, amely olyan derült, kedves be-

nyomást kelt, hogy még magát a királyt is rendkívül meglepte, amikor e házat az elmúlt ősszel megtekintette” – áll az egykori híradásokban.

Rádus Tamás szerint önrész nélkül lehetetlen lett volna a megvalósítás. Jelentős az itt lakók anyagi áldozata – amely a felújítás 10 éve alatt 200–300 ezer forintot kóstál lakásonként –, de szerencsére a külső homlokzat reklámcélú felhasználásából is sikerül rendszeresen megtakarításhoz jutnia a társasháznak. Egyesek szerint az épület indokolatlanul nem állt műemlékvédelem alatt, a felújítás viszont épp ezért kerülhetett jóval kevesebbe. A műemlékeknél megkövetelt eredeti

állapot újraesztése ugyanis mindig jóval többbe kerül az egyszerű felújításnál. Lehetetlen is lett volna az eredetihez tökéletesen hasonló üvegtéglákat behelyezni, hiszen a régi konstrukcióval hamar meglazulnának a Kossuth Lajos utcai jelentős forgalomnövekedés miatti rezonálástól. Így sikerült 20 millió forintból kihozni az átriumot annak ellenére, hogy a Belvárosi Vagyonkezelő Zrt. régi vezetése és egyes alvállalkozók is 100 millióra becsülték a munkát. Időközben az épület felkerült a védett fővárosi települési értékek listájára is. A ház felújítása eddig 70–80 millió forintba került, ennek 30–40 %-át nyerték önkormányzati pályázatokon vissza nem térítendő támogatásként. Így valósulhatott meg a 24 órás video- és megfigyelőrendszerrel ellátott portaszolgálat, a modern kaputelefonok, az új elektromos rendszer, a tető- és gázcsőfelújítás. A festést, a stukkók és a díszudvar helyreállítását azonban önerőből állták. A történeti hűség kedvéért a szecesszió és az eklektika színeit kapták a belső terek, mégpedig a vajszínt és a sárgát.

Finanszírozási és emberi követelményei is vannak a hatóság közös képviselői munkának. Fontos a helyes kommunikáció a lakókkal, s a vállalkozókkal egyaránt, a konfliktusokat pedig jó helyen és megfelelő módon kell megoldani. S az sem árt, ha az önkormányzati képviselővel olyan kapcsolatot alakítunk ki, hogy megfelelően tudjon képviselni minket – foglalja össze dióhéjban munkája sikerének titkát Rádus Tamás, aki idén a külső homlokzat felújítására adott be pályázatot. Reményei szerint jövő tavasszal kezdődhet a 60 millió forintos beruházás.

Kormos Olga

Időközben az épület felkerült a védett fővárosi települési értékek listájára.

A belvárosi társasházak felújítási programjáról

Idén 283 ház pályázott az V. kerületi önkormányzat társasház-felújítási programjára – tájékoztatta lapunkat Rózsás István társasházi és tulajdonosi referens. – Ebből 206 ház kapott vissza nem térítendő, átlagosan 30%-os támogatást, tehát 1,2 milliárd forintos összkivitelezési költségükből 377 millió forintot Belváros–Lipótváros áll. Külön keret állt rendelkezésre az új kaputelefon- és liftbeszerezésekre, itt 20 házunk 50%-os támogatással, azaz a 120 millió forint összköltségükből 60 millióval támogatjuk őket. A pályázók jelentős száma miatt egyébként költségvetési módosításban felfelé kerekítettük a projektekre szánt költségek összegét, plusz mi álljuk a munkálatok műszaki ellenőrzési költségeit, hiszen ez az önkormányzat jogbiztonságát is szolgálja. Úgynevezett veszélyelhárítási keretünkre pedig bármikor pályázhatnak olyan házak, amelyekben életveszélyes állapotok alakulnak ki például az utcafelújítások miatti gázlezárással. Ők a kivitelezési költség 30%-ára számíthatnak. A sikeresen pályázott társasházak közös képviselőinek az elmúlt hetekben postáztuk a támogatási megállapodásokat.

